

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 326610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Subat 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Sayfa)

-Cevap Yazısı (53 Adet, 119 Sayfa)

7/35436- 7/35440 G.K.31	7/39255-7/39256	} G.K.80
7/36269 G.K.45	7/39258- 7/39262	
7/37349 G.K.61	7/39365-7/39366	
7/37497 G.K.65	7/39471- 7/39472	
7/37604- 7/37606 } G.K.70	7/39593	} G.K.81
7/37723	7/39596- 7/39601	
7/38524- 7/38526 G.K.75	7/39699 } G.K.84	} G.K.84
7/38700 G.K.76	7/39701	
7/38782- 7/38786	7/39835- 7/39836 G.K.85	} G.K.88
7/38788	7/40055	
7/38978	7/40165	
7/38980-7/38982	7/40169	
7/38984	7/40173	

**AYDIN MİLLETVEKİLİ
SAYIN SÜLEYMAN BÜLBÜL'ÜN
TBMM 7/39259 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Aydın'da hâlihazırda devrede olan 28 tane Jeotermal Santral mevcuttur. Planlanan santrallerle birlikte sadece Aydın'daki toplam JES sayısı 38'dir. Türkiye'de ise devrede olan toplam santral sayısı 48, planlananlarla birlikte 72'dir. Bu kapsamda şu an ülke genelinde işletmede olan JES'lerin yarısından fazlası Aydın'da bulunmaktadır.

JES projelerine verilen izinler ve ruhsatlar en başta denetimden uzaktır. Şimdiye kadar JES'lerin Aydın iline vermiş olduğu olumsuzluklar günlük yaşamda bile görülmektedir. Hava kirliliği ve il genelindeki kötü koku JES'lerden kaynaklanmaktadır. Tarımda rekolte düşmekte, su kaynakları kirlenmekte; tarım ve mera arazileri, ören yerleri JES'lerin çevresel etkileri yüzünden olumsuz etkilenmektedir.

Ancak asıl sorun JES'lerin planlanmasında yürütülen hatalardır. JES'ler Aydın'da yoğunlaşmakta ama proje etkileri bölgesel değerlendirilmemektedir. Çevresel etkiler yapılan proje başvuruları, tekil olarak proje bazında değerlendirilmektedir. Ancak bu değerlendirme, projelerin Aydın'a verdiği etkiyi doğru yansıtmamaktadır. Kümülatif etki, bir bölgede yer alan çeşitli faktörlerin ve çevresel etkilerinin tekil değil bölge genelinde bir bütün olarak değerlendirmesine işaret etmektedir. Bu açıdan JES'lere ilişkin verilecek izinlerde değerlendirmeler, bölgede mevcut diğer JES'lerle birlikte ele alınmalıdır. Bakanlığın yürütmüş olduğu Kümülatif Etki Değerlendirmesi Projesinin JES'lerin yarattığı sorunların tespit edilmesi ve giderilmesi için yürütüldüğü bilinmektedir. Projenin tarafsızlığı konusundaki şüpheler bir yana halen bölgenin ihtiyaçları giderilmemiş ve gerekli önlemler alınmamıştır.

Tüm bu sorunlara rağmen halen yeni santrallerin açılması desteklenmekte ve gerekli planlamalar yapılmadan yeni ÇED süreçleri başlatılmaktadır. İçinde bulunduğumuz bu Aralık ayında, biri Efelerde biri de Germencikte olmak üzere iki ayn JES için saha ÇED süreci başlatılmıştır.

Bu kapsamda;

- 1) JES projeleri için kümülatif etki değerlendirmesi yürütmeyi düşünüyor musunuz?
- 2) Efeler ve Germencik ilçelerinde yapılması planlanan JES'lere neden ihtiyaç duyulmuştur? Aydın'da var olan JES'ler hangi ihtiyaçları ne ölçüde karşılamamaktadır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımıza başvurusu yapılan her “*Jeotermal Enerji Santrali*” projesi için ÇED Yönetmeliği kapsamında Çevresel Etki ve Değerlendirme süreci yürütülmekte, her santral içinde kümülatif etki değerlendirme çalışması istenilmekte ve ÇED süreçlerinde gerek ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan görüşler doğrultusunda gerekse proje için seçilen alanın ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin özellikleri dikkate alınarak planlanan tesis için etki alanı belirlenmekte, bu alan içerisindeki diğer tesisler de dikkate alınarak “*Kümülatif Etki Değerlendirme*” çalışmaları detaylı bir şekilde yapılmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından yürütülen ÇED süreçlerinde; projelerin tarım alanlarına, su kaynaklarına ve çevre/insan sağlığına ilişkin alınacak önlemlere dair taahhüt edilen hususlar ile ilgili gerek Bakanlığımız gerekse Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından denetim çalışmaları yürütülmekte, taahhütlerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde Çevre Kanunu kapsamında gerekli işlemler yapılmakta, idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bunun yanında Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile Bakanlığımız arasında yapılan teknik iş birliği anlaşması ile yürütülen “*Türkiye'deki Jeotermal Gelişimin Kümülatif Etki Değerlendirmesi*” projesi kapsamında, sürdürülebilir bir jeotermal gelişim yönteminin belirlenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen “*Nihai Kümülatif Etki Değerlendirme Raporu*” projenin web sitesi olan www.jeotermaletki.com adresinde yayımlanmış olup, söz konusu rapor ile birlikte hazırlanan ek dokümanlarda sunulan öneriler gerek mevzuat düzenlemesi gerekse Bakanlığımızca yürütülecek Çevresel Etki Değerlendirme sürecinde ve denetim aşamalarında dikkate alınacaktır.